

ایسکانیوز گزارش می دهد:

رکود فرهنگی حاکم بر دانشگاه، ناشی از چیست؟

تغییر سلیقه دانشجویان، کلیشه ای و تکراری شدن برنامه های فرهنگی، عدم وجود برنامه ریزی و راهبرد فرهنگی در بسیاری از واحد های دانشگاهی، اختلاف عقیده اساسی میان مسئولین فرهنگی دانشگاه ها و کسری بودجه، از عواملی هستند که سبب کم فروغ تر شدن برنامه های فرهنگی در دانشگاه ها شده اند.

به گزارش خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، یکی از چالش های اساسی مجموعه های فرهنگی در دانشگاه ها، کم تر شدن استقبال دانشجویان از برنامه های فرهنگی است که برخی از آن ها با هزینه های بسیار زیاد برگزار می شوند.

تغییر سلیقه دانشجویان، کلیشه ای و تکراری شدن برنامه های فرهنگی، عدم وجود برنامه ریزی و راهبرد فرهنگی در بسیاری از واحد های دانشگاهی، اختلاف عقیده اساسی میان مسئولین فرهنگی دانشگاه ها، تفاوت نسلی زیاد میان دانشجویان و مدیران فرهنگی و کسری بودجه، از عواملی هستند که سبب کم فروغ تر شدن برنامه های فرهنگی در دانشگاه ها شده اند.

در این گزارش، یکی از مدیران فرهنگی و یکی از فعالان دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی همدان، در خصوص علل کمتر شدن استقبال دانشجویان از برنامه های فرهنگی و همچنین راهکارهای موجود به منظور رفع این مشکل، به بیان دیدگاه ها و نقطه نظرات خود پرداخته اند.

در همین خصوص علی طاهری، معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، در گفت و گو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز گفت: این یک واقعیت است که برخی از برنامه های فرهنگی، حالت کلیشه ای پیدا کرده است. به عنوان مثال، شاید در گذشته مسابقات قرآن و عترت تاثیر گذار بوده باشند؛ اما امروزه به شکل مرسوم و کلیشه ای درآمدہ است؛ یا برخی از برنامه های مناسبتی، چنین حالتی پیدا کرده است که برای این ها باید تدبیری اندیشیده شود.

وی افزود: ما باید تلاش کنیم که با امکانات موجود، مؤثرترین برنامه ها را داشته باشیم. ما نباید از ظرفیت فضای مجازی غافل شویم و آن جایی را که دشمن از طریق آن به ما ضربه می زند، به یکی از نقاط قوت خود تبدیل کنیم؛ چراکه حضرت علی(ع) فرمود: سنگ را به آن جایی برگردانید که به سوی شما پرتاب می شود. لذا ما باید از این ظرفیت، برای فرهنگ سازی و مقابله با توطئه های دشمنان استفاده کنیم.

طاهری ضمن بیان این که باید به راه هایی اندیشید که به نیازهای فرهنگی دانشگاهیان پاسخ مناسب داده شود، گفت: البته در بحث بودجه، محدودیت هایی داریم؛ ولی با ابداع روش های جدید، می توانیم اثرگذاری لازم را داشته باشیم.

وی ادامه داد: به عنوان مثال، ما سال گذشته برای برگزاری اردوی دانشجویی بودجه مان تمام شده بود؛ اما ما ثبت نام را انجام دادیم و هزینه اردو را از خود دانشجویان گرفتیم، که دانشجویان نیز استقبال داشتند. هزینه اردو را خود دانشجویان پرداخت کردند، اما مدیریت و هماهنگی ها با دانشگاه بود؛ در آن جا برنامه های مختلف و متنوعی را هم برگزار کردیم و همه آثار و نتایج خوبی که یک اردوی زیارتی

باید داشته باشد به ارمغان آمد.

معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان گفت: باید به نیازهای جدید، پاسخ های جدید داده شود و علاوه بر اجرای برنامه هایی که از سوی سازمان به واحد ها ابلاغ می شود، باید یک مقداری از برنامه ها در اختیار واحدها هم باشد که با توجه به شرایط بومی استان ها و واحد ها برنامه ریزی، طراحی و اجرا شوند.

وی ضمن اشاره به مسئولیت داشتن در قبال تمام دانشجویان، گفت: اگر ما بتوانیم شکل برنامه های خود را متنوع تر کنیم، ظرفیت های فراموش شده خود را به کار گیریم، با دانشجویان همراهی بیشتری داشته باشیم و از ظرفیت های انجمن های علمی استفاده کنیم، بخشی از مشکلات برطرف می شود.

طاهری ادامه داد: برگزاری برنامه های مشترک با انجمن های علمی، تشکل ها و حتی گروه های آموزشی، کمک به حل معضلات دانشجویی و ورود در برخی عرصه های تخصصی دانشجویی، می تواند به افزایش مخاطبین ما کمک کند.

این استاد ادبیات عرب افزود: همسویی و هماهنگی متولیان فرهنگی در دانشگاه ها می تواند به پیشبرد اهداف فرهنگی کمک کند و من فکر می کنم که امروز، این ظرفیت وجود دارد.

وی با اشاره به این که اگر از منافع گروهی خودم بگذریم و اهداف انقلاب اسلامی را مد نظر قرار دهیم، بسیاری از مشکلات برطرف می شود گفت: با دوستان بسیج دانشجویی در خصوص یک مسأله ای صحبت می کردیم و آن ها می گفتند که اگر بودجه فلان برنامه از ما است، پس آن برنامه باید به نام بسیج باشد. من به آن ها گفتم که شما بودجه مورد نیاز برای اجرای هر برنامه ای که خواستید را برای ما بیارید؛ ما آن را از بودجه معاونت فرهنگی می دهیم و شما هم به نام بسیج به انجام برسانید.

وی ادامه داد: اگر ما همدلی و همراهی داشته باشیم و قبل از تشکل و حوزه خود، به انقلاب اسلامی و رسالت دانشجویان و دانشگاهیان در نظام اسلامی فکر کنیم، معضلات فرهنگی کمتر خواهد شد.

طاهری در پایان خاطر نشان کرد: ما باید کارها را به دانشجویان و جوانان بسپاریم و در عین حال، چون تجربه کمتری دارند، یک درصدی از خطا را باید از آن ها بپذیریم و تحمل خود را بالا ببریم؛ اگر این کارها انجام شود، من فکر می کنم که توفیق خواهیم داشت.

همچنین عرفان احسانی، عضو هیأت نظارت جامعه اسلامی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان و دبیر اسبق این تشکل، در گفت و گو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز گفت: برای حل مشکلات موجود در خصوص کم تر شدن استقبال دانشجویان از برنامه های فرهنگی، قبل از هر چیز، باید یک برنامه مدون به منظور کادر سازی دانشجویان طراحی شود، تا دانشجو از ابتدا ورود به دانشگاه تا زمان فارغ التحصیلی درگیر مسائل فرهنگی باشد؛ همچنین ایجاد محیط شاد و محرک، وظیفه ذاتی مجموعه فرهنگی دانشگاه است.

وی ضمن اشاره به این که تفاوت های محسوسی در نگرش و خصوصیات دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه های دولتی وجود دارد، تأکید داشت: دانشجویان دانشگاه های دولتی، بیشتر اوقات زندگی دانشجویی خود را در دانشگاه می گذرانند؛ دلیل این امر نیز کم تر بودن دغدغه های ذهنی و مالی آن دانشجویان، نسبت دانشجویان دانشگاه آزاد است. همچنین قسمتی از جامعه دانشجویی دانشگاه آزاد را کارمندان و شاغلین تشکیل می دهند که صرفاً در کلاس درس حضور پیدا می کنند.

عضو سابق هیأت نظارت اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان تصریح کرد: از دیگر مشکلات رایج دانشگاه آزاد، حضور افراد با رده سنی های مختلف است که این امر سبب سخت تر شدن برنامه ریزی برای دانشجویان می شود.

احسانی ضمن بیان این که هنوز هیچ سازوکاری برای سنجش میزان اثر گذاری برنامه های فرهنگی وجود ندارد، گفت: مسئولین فرهنگی دانشگاه ها دچار شعارزدگی های سطحی شده اند و برنامه های آن ها سطحی و تقویمی هستند. یعنی مسئولین، بیش از توجه به اثرگذاری برنامه ها، به دنبال آن هستند که به مناسب های مختلف، صرفا برنامه ای برای اجرا داشته باشند.

وی ادامه داد: این کارکرد کهنه، سبب می شود که بخش اعظم بودجه، به برنامه های تکراری و تقویمی تعلق گیرد و دیگر بودجه ای برای اجرای برنامه های خلاقانه و جدید باقی نماند. دبیر اسبق جامعه اسلامی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی همدان گفت: نگاه آماری به فعالیت های فرهنگی، از جمله مواردی است که تأثیر مشهودی بر کاهش کیفیت برنامه های فرهنگی دارد. چراکه وقتی دغدغه مسئولین، ارائه گزارش و آمار به سازمان مرکزی دانشگاه آزاد، وزارت علوم و از همه جالب تر استانداری، فرمانداری و سایر مجموعه های خارج از دانشگاه باشد، نباید هم انتظار کیفیت از برنامه های فرهنگی داشته باشیم.

وی در خصوص راهکار موجود برای از بین رفتن نگاه آماری در فعالیت های فرهنگی بیان داشت: نباید اجرای برنامه های فرهنگی را صرفا معطوف به کارشناسان فرهنگی دانشگاه ها کرد. چون مسئولین رده بالاتر، از کارشناس های خود آمار و ارقام می خواهند؛ پس همان کارشناس ها هم درگیر رقابت های آماری می شوند.

احسانی ادامه داد: مسئولین فرهنگی دانشگاه ها، بیش تر درگیر اجرای برنامه های ابلاغی شده اند، که این برنامه ها در اکثر موارد، هیچ یک از مشکلات دانشجویان را برطرف نمی کند.

وی ضمن اشاره به این که برنامه های فرهنگی باید تولید اندیشه کنند، گفت: یکی از ایرادهای اساسی تشکل های دانشجویی این است که تشکل ها بیشتر به دنبال اجرای برنامه های پر هیاهو، با حضور سخنران های پر آوازه هستند که این قبیل برنامه ها، هزینه های بسیار زیادی را به همراه دارد؛ در حالی که از فعالیت های بنیادی تر مانند برگزاری کارگاه ها، همایش های آموزشی، میزگردها و نشست های همفکری غافل شده اند.

عضو هیأت نظارت جامعه اسلامی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی همدان افزود: امروزه بیشتر جوانان با استفاده بستر فضای مجازی، که تنوع بسیار زیادی هم دارد، راهبرد های خود را انتخاب و دنبال می کنند؛ لذا در فضای حقیقی، با شیوه های تکراری دیگر نمی توان دانشجویان را تحت تأثیر قرار داد.

این فعال دانشجویی ادامه داد: نگاه تخصصی، علمی و پژوهش محور، در فضای فرهنگی حاکم در دانشگاه ها وجود ندارد؛ همچنین برخی از مسئولین فرهنگی دانشگاه ها در زمینه کاری خود، آموخته و تخصص ندارند.

وی افزود: مجموعه فرهنگی دانشگاه ها باید در میان خود، متخصص در حوزه رسانه، ایده پرداز، پژوهشگر فرهنگی و در رأس خود، فردی دانش آموخته فرهنگ و با تجربه را به عنوان مدیر داشته باشند.

عرفان احسانی ضمن بیان این که عدم استقلال مالی تشکل ها موجب سرخوردگی آن ها می شود، گفت: گاهی تشکل ها با نوگرایی نسبت به مسائل روز ورود پیدا می کنند که با ذهنیت قدیمی مسئولین مواجه و طرد می شوند.

وی تأکید داشت: یکی از آفت ها در کار فرهنگی، موازی کاری مجریان امور فرهنگی از جمله تشکل ها دانشجویی، بسیج دانشجویی، معاونت فرهنگی و مجموعه های دانشجویی تابعش می باشد.

احسانی در پایان خاطر نشان کرد: از دیگر مشکلات موجود می توان به این مسأله اشاره داشت که در اجرای برنامه های فرهنگی، هم مجموعه های دانشجویی و هم مسئولین دانشگاه، به دنبال معرفی و برجسته سازی عنوان مجموعه خود هستند و کمتر به سرانجام و تأثیرگذاری آن برنامه فکر می کنند.

دانشگاه ها، همواره یکی از اصلی ترین پایگاه های فرهنگ سازی در جامعه بوده اند و نقش برجسته ای در تغییر نگرش عمومی جامعه داشته اند؛ اما چند سالی است که برخی از برنامه های فرهنگی دانشگاه ها، جز اتلاف بیت المال، آورده دیگری نداشته اند. لذا اصلاح روند موجود، یکی از الزامات اساسی برای دانشگاه ها و مسئولین فرهنگی است.

نویسنده: محمودرضا کریمی

انتهای پیام/